

**Svar på fråga 2025/26:847 av Joakim Sandell (S)
Vinstuttag från skolverksamhet via fastighetsbolag**

Joakim Sandell har frågat mig om jag avser att vidta några åtgärder för att förhindra att vinster tas ut ur skattefinansierad skolverksamhet genom konstruktioner med närstående fastighetsbolag och interna hyresupplägg.

Det finns flera inbyggda problem i friskolesystemet. Det handlar bl.a. om skolor som satt i system att anställa obehöriga lärare och som har stora problem med glädjebetyg. Det förekommer även att enskilda huvudmän delar ut vinst till sina ägare trots att det finns stora brister i huvudmannens skolverksamhet. Att vissa enskilda huvudmän låter vinstintresset gå ut över kvaliteten i verksamheten riskerar att drabba barn och elever som inte får den utbildning de har rätt till.

Det behöver bli ordning i skolsystemet och vi ska kraftigt minska utrymmet för aktörer med kvalitetsbrister. Att bedriva utbildning inom skolväsendet innebär att förvalta samhällets förtroende för det uppdraget. Vi behöver förtydliga vilka förväntningar som

finns på enskilda huvudmän och deras verksamhet. Oseriösa ägare som missköter sig ska inte få förekomma inom skolväsendet.

Regeringen genomför därför den största reformagendan för skolan på över 30 år. Det handlar bland annat om nya läroplaner, ett nytt betygssystem, att offentlighetsprincipen införs hos enskilda huvudmän, ett nytt stödsystem, en reglering av lärares undervisningsuppdrag och fler verktyg för trygghet och studiero. Nu fortsätter vi med en helrenovering av friskolesystemet.

Regeringen beslutade i maj 2026 lagrådsremissen Skärpta villkor för friskolesektorn som innehåller förslag till ändringar i skollagen (2010:800). Förslagen innebär att villkoren för enskilda huvudmän för fristående skolor, förskolor och fritidshem skärps. Syftet är att motverka oseriösa och olämpliga aktörer med kortsiktiga vinstintressen genom att främja enskilda huvudmäns långsiktighet.

För att öka långsiktigheten och försäkra att skattemedel i högre grad används till det de är avsedda för föreslås bl.a. att ett värdeöverföringsförbud införs. Värdeöverföringsförbudet föreslås gälla i tre situationer och vara tidsbegränsat: vid ny-etablering, ägandeförändring och tillsynsföreläggande. Förbudet innebär att skattemedlen ska stanna kvar i verksamheterna och det är under den tiden inte tillåtet med vinstutdelning eller andra former av värdeöverföringar. Som frågeställaren påpekar finns

det många sätt att överföra resurser från en skolhuvudman. För regeringen är det därför viktigt att regleringen av värdeöverföringar i skollagen fångar upp alla relevanta överföringar på ett sådant sätt att värdeöverföringsförbuden får avsedd effekt i praktiken och inte kan kringgås. Förslaget innebär därför att all överföring av värde till annan som sker på icke-affärsmässiga grunder inkluderas. För att se till att reglerna följs införs ett krav på särredovisning. I en särredovisning ska det framgå vilka medel som hör till varje skol- eller förskoleenhet.

Förslagen i lagrådsremissen innebär även att det införs skärpta krav på enskilda huvudmäns långsiktighet och ekonomi, som kontrolleras både vid ansökan om godkännande och tillsyn. En enskild huvudman som planerar att lägga ned en skolenhet ska anmäla det skriftligt till den kommun där skolenheten är belägen senast den 1 november året före nedläggningen. Enskilda huvudmän ska i vissa fall vara skyldiga att betala tillbaka de bidrag de fått från kommuner, bl.a. om medlen har använts på ett sätt som utgör brott. Kommuner ska kunna återkräva bidragen i motsvarande situationer.

Vidare föreslås att Statens skolinspektion och kommunerna ska få utökade befogenheter i samband med tillsyn. Ett system med sanktionsavgifter ska införas, bl.a. vid överträdelse av värdeöverföringsförbud. Skolinspektionen ska i samband med tillsyn och kvalitetsgranskning få ha samtal med elever under 16

år utan vårdnadshavares samtycke. Statliga åtgärder för rättelse
ska i undantagsfall kunna användas för fristående skolor.

Stockholm den 3 juni 2026

Simona Mohamsson